ಒಟ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 34]
Total No. of Questions : 34]

[ಒಟ್ಟು ಮುದ್ರಿತ ಪುಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 4
[Total No. of Printed Pages : 4

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : 04-M (OS)

Code No. : 04-M (OS)

ಶಿಕ್ಷಣ – II

EDUCATION – II

ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ

PSYCHOLOGY IN MODERN EDUCATION

(ಮರಾಠಿ ಭಾಷಾಂತರ)

(Marathi Version)

(ಹಳೆ ಪಠ್ಯವಸ್ತು)

(Old Syllabus)

ದಿನಾಂಕ : 06. 06. 2017]
Date : 06. 06. 2017]

ಸಮಯ : ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 10.00 ರಿಂದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 1.00 ರವರೆಗೆ]
Time : 10.00 A.M. to 1.00 P.M.]

[ಪರಮಾವಧಿ ಅಂಕಗಳು : 100
[Max. Marks : 100

ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ
Register Number of the Candidate

भाग - अ

I. खालीलपैकी कोणत्याही **चार** प्रश्नांची उत्तरे लिहा. प्रत्येक प्रश्नांचे उत्तर **तीन** पानांपेक्षा जास्त असू नये. त्याच प्रश्नाच्या भाग (a) आणि भाग (b) ची उत्तरे लिहीणे आवश्यक आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला **दहा** गुण आहेत. 4 × 10 = 40

1. a) शैक्षणिक मानसशास्त्र म्हणजे काय ? शैक्षणिक मानसशास्त्राची उद्दिष्ट्ये लिहा.

   b) शैक्षणिक मानसशास्त्राच्या आकलनाने (जाणून घेण्याने) शिक्षकाला होणारे फायदे लिहा. 6 + 4

2. a) ब्रुनरच्या ज्ञानात्मक विकासाचे योग्य उदाहरणासह वर्णन करा.

   b) शिक्षक या नात्याने तुम्ही तुमच्या वर्गात विकासाचे तत्व कसे लागू कराल ? (अंमलात आणाल). 6 + 4

3. a) अंतर्ज्ञानाच्या अध्ययनासाठी आवश्यक असणारे घटक लिहा. या अध्ययनासाठी कोहलरच्या प्रयोगाचे वर्णन करा.

b) चूका आणि शिका अध्ययनाची शैक्षणिक सूचितार्थे (Implications) लिहा.

6 + 4

4. a) स्मरणशक्ती वाढविण्याचे परिणामकारी मार्ग काय आहेत ?

b) दोन प्रकाराच्या स्मरणशक्तीची नांवे लिहा आणि वर्णन करा. 6 + 4

5. a) वैयक्तिक फरकाच्या कोणत्याही चार कारणांचे वर्णन करा.

b) दृष्टीदोष असलेली मुले ओळखण्यासाठी तुम्ही कोणती लक्षणे विचारात घ्याल ?

6 + 4

6. a) विद्यार्थ्यांच्या मानसिक आरोग्याचे संरक्षण (जतन) करण्यासाठी शिक्षकाची भूमिका कोणती ?

b) प्रक्षेपण तंत्र हे इतर व्यक्तीमत्व चाचणीपेक्षा वेगळे कसे आहे ? 6 + 4

7. a) 'उत्तम नेता' म्हणून विचारात घेण्यासाठी 'लोकशाही नेत्याची' कोणतीही सहा कारणे संक्षिप्तपणे विशद करा.

b) तुमच्या वर्गातील तारे (प्रतिभावंत विद्यार्थी) ओळखण्यासाठी तुम्ही समाजमिती तंत्राचे कसे आयोजन कराल ? 6 + 4

भाग - ब

II. खालीलपैकी कोणत्याही **सात** प्रश्नांची उत्तरे लिहा. प्रत्येक प्रश्नांचे उत्तर **एका** पानापक्षा जास्त असू नये. प्रत्येक प्रश्नाला **पाच** गुण आहेत. $7 \times 5 = 35$

8. वर्गखालीच्या व्यवस्थापनामध्ये शैक्षणिक मानसशास्त्राच्या आकलनामुळ होणाऱ्या कोणत्याही पाच उपयोगांची यादी करा.

9. बालक मानसशास्त्राचा सामाजिक मानसशास्त्राशी असलेल्या संबंधाचे वर्णन करा.

10. प्रभुत्व अध्ययनाचे तंत्र हे औपचारिक अध्यापनापासून वेगळे कसे आहे ?

11. अध्ययनामध्ये आवड निर्माण करण्यासाठी तुम्ही कोणत्या कृती (कराल) द्याल ?

12. असमायोजनांची (Maladjustment) कारणे लिहा.

13. अध्ययनाच्या हस्तांतरणासाठी (transfer) शिक्षकांने वापरलेल्या क्रमाबद्दल लिहा.

14. सर्जनशीलता म्हणजे काय ? विद्यार्थ्यांमध्ये सर्जनशीलता कशी विकसित कराल ?

15. अध्ययन आणि परिपक्वता यामधील संबंधाचे योग्य उदाहरणासहीत वणन करा.

16. मंद अध्ययन कर्त्यापेक्षा तुलनात्मकरित्या प्रतिभावंत विद्यार्थी अध्ययनात वेगळे कसे असतात ?

17. अलपोर्टच्या मते व्यक्तीमत्वाची व्याख्या लिहा आणि व्यक्तीमत्वाच्या लक्षणांची यादी करा.

भाग - क

III. खालीलपैकी कोणत्याही **पाच** प्रश्नांची उत्तरे लिहा. प्रत्येक प्रश्नांचे उत्तर **अर्ध्या** पानापेक्षा जास्त असू नये. प्रत्येक प्रश्नाला **तीन** गुण आहेत. 5 × 3 = 15

18. अंतरावलोकनाची (Introspection) लक्षणे लिहा.

19. थॉर्नडाईकनी सचविलेले अध्ययनाचे नियम लिहा.

20. थकव्याच्या कारणांची यादी करा.

21. गट बुद्धीमत्ता चाचणी म्हणजे काय ? दोन उदाहरणे लिहा.

22. व्यक्तीमत्वावर प्रभाव करणारे तीन जीवशास्त्रीय आणि परिसर घटक लिहा.

23. निराशेची कारणे कोणती आहेत ?

24. विद्यार्थ्याला (बालकाला) वाचनाचा सराव होण्यासाठी कसे मार्गदर्शन कराल ?

भाग - ड

IV. खालील सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा. प्रत्येक प्रश्नांचे उत्तर **एक** किंवा **दोन** वाक्यापेक्षा जास्त असू नये. प्रत्येक प्रश्नाला **एक** गुण आहे. $10 \times 1 = 10$

25. स्वतःची वर्तणूक बदलविण्यासाठी कोणत्या प्रकारची वैयक्तिक अभ्यासाची पद्धत जास्त (अधिक) उपयुक्त आहे ?

26. ब्रुनरच्यानुसार विकासाचे टप्पे लिहा.

27. थॉर्नडाईकच्यानुसार अध्ययनाची व्याख्या लिहा.

28. विस्मरणाचा दर शोधून काढणाऱ्या (शोधणाऱ्या) मनोवैज्ञानिकाचे नांव लिहा.

29. गेस्टाल्ट (Gestalt) मनोवैज्ञानिकाने सूचविलेल्या अध्ययन सिद्धांताचे नांव लिहा.

30. ‘‘जर एखाद्याला पाढे व्यवस्थित येत असतील तर गुणाकाराची उदाहरणे सहजपणे सोडविता येतात.’’ येथे कोणत्या प्रकारच्या अध्ययन हस्तांतर (transfer) दिसून येतो ?

31. ब्रेल लिपीचा कोठे वापर करतात ?

32. भावनिक बुद्धीमता चाचणीने कोणत्या घटकाचे स्पष्टीकरण होते ?

33. टर्मन (Turman) च्या मते प्रतिभावंत बालक कोणते ?

34. TAT चा विस्तार करा.